

EEN HAAR-SOUVENIR VAN BURGEMEESTER JOANNES ANDREAS JAGENEAU VAN ZICHEN-ZUSSEN-BOLDER

Mathieu Kunnen

Ter voorbereiding van het artikel "Hoe genealogie mijn hobby werd en de kwartierstaat van Jozef Ponet", gepubliceerd in dit en in de twee vorige nummers van dit tijdschrift, hadden we de auteur Jo Ponet uitgenodigd in ons documentatiecentrum te Genk. Jo verscheen daar met twee grote tassen familiegegevens, documentatie en veel uniek fotomateriaal waarvan we een klein deel hebben kunnen publiceren.

Op het einde van ons boeiend onderhoud diepte hij nog een ingelijst souvenir uit zijn grote tas op; het was iets speciaals maar hij wist er eigenlijk geen bijzonderheden over mee te delen. Alleen dit: op de foto in de kader stond één van zijn voorouders afgebeeld, Joannes Andreas Jageneau (nr. 28 in zijn kwartierstaat in DRL, jg. 44, nr. 3, 2013, p. 56-57). Hij zou burgemeester geweest zijn en provincieraadslid en daarnaast ook nog een soort rentmeester van de kasteelheer van Bolder (Graaf de Méan). En het speciale: de attributen rond de foto waren gemaakt met de haren van de overleden man. Vroeger had het jarenlang in de "goei kamer" gehangen van zijn grootmoeder en via vererving is het in zijn bezit gekomen.

Een "haar-souvenir"

Onze nieuwsgierigheid was gewekt. Zoiets hadden we zelf nooit eerder gezien. We konden ons ook niet herinneren er ooit iets over gelezen te hebben, noch in dit tijdschrift, noch in Vlaamse Stam of andere genealogische tijdschriften.

De symboliek van de attributen rond de foto van de overledene leek ons wel duidelijk: het was zijn alfa en omega, het begin en het einde, van geboorte tot overlijden. Links het begin, de geboorte gesymboliseerd door de levensboom; rechts het einde, zijn overlijden gesymboliseerd door de doodsengel; de treurwilg met de hangende takken en bladeren boven dit alles als symbool voor de overgave en gelatenheid, het verdriet om zijn heengaan. De kader is 25 cm breed en 31 cm hoog. Op de achterzijde is een sticker geplakt van de "encadreur" (en de realisators van de haarschikkingen en opmaak?) met de tekst: "CROLLEN Soeurs, ENCADREMENTS, 14 rue Vieille, Hasselt".

Maar we wisten nog altijd niet hoe dergelijke herinneringsstukken genoemd worden. Een rondvraag bij di-

verse genealogen, geschied- en heemkundigen en een speurtocht op het internet leverden niets op. Tot een toevallige ontmoeting met volkskundige Eddy Tielemans uit Kinrooi de oplossing bracht: hij wist dat dergelijke stukken "haar-souvenirs" genoemd worden. Met dat trefwoord vonden we snel een artikel over het onderwerp op het internet¹.

Joannes Andreas Jageneau

Hij werd geboren te Maastricht op 30 december 1810 als zoon van Cornelis Fredericus Jageneau en Maria Catharina Lambertina Coenegracht. Burgerlijk gehuwd te Maastricht op 26 augustus 1834 en volgens vermelding in de doopakte van zijn zoon in 1837 kerkelijk in de Sint-Martinuskerk te Maastricht met Maria Hubertina Isabella Nysten. Zij werd eveneens geboren te Maastricht op 7 september 1807, overleed te Zichen-Zussen-Bolder op 5 maart 1883 en werd er begraven op 8 maart 1883². Voor hun voorouders, zie de meergenoemde kwartierstaat in dit en de twee vorige nummers van dit tijdschrift.

Bron: "Verzameling mevrouw Smets, Zichen-Zussen-Bolder" (met dank aan Willy Brone voor de opsporing van dit bidprentje).

Vanaf 1835 vinden we hem als “negociant” te Kanne waar de eerste vier kinderen van het echtpaar geboren werden:

1. JAGENEAU, Louise Frederic Hubertine, zonder beroep (1858) te Zichen-Zussen-Bolder, geboren op 10 juli 1835 om 11:00 uur te Kanne³, gedoopt op 10 juli 1835 te Kanne. (Getuigen: Frederico Jageneau en Ludovica Barbara Hubertina Nijsten)⁴, overleden op 29

april 1864 te Zichen- Zussen-Bolder⁵. Gehuwd op 30 juni 1858 te Zichen- Zussen-Bolder⁶. Geen huwelijkscontract volgens vermelding in de huwelijksakte. Echtgenoot is JANS, Gerardus, landbouwer (1858) te Zichen-Zussen-Bolder, geboren op 8 februari 1829 te Zichen-Zussen-Bolder, zoon van JANS, Gerardus, landbouwer (1858) te Zichen-Zussen-Bolder, en SMETS Helena⁷.

2. JAGENEAU, Gerard Egide Hubert, negociant (1866) te Bolder gemeente Zichen-Zussen-Bolder, geboren op 19 oktober 1836 om 23:00 uur te Kanne⁸, gedoopt op 20 oktober 1836 te Kanne. (Getuigen: Gerardus Egidius Laurentius Jageneau en Anna Alleidis Hancar)⁹, overleden op 6 mei 1919 te Hasselt op 82-jarige leeftijd. Gehuwd op 20 juli 1866 te Val-Meer¹⁰ met MONARD, Maria Agnes, zonder beroep (1866) te Val-Meer, geboren op 6 december 1839 te Val-Meer, dochter van MONARD, Silvester en BERTRAND, Maria Elisabeth, rentenierster (1866) te Val-Meer¹¹.
3. JAGENEAU, Alexandre Hubert François, doctor in de medicijnen (1866,1867,1869,1870); geneesheer (1872) te Val-Meer, geboren op 5 december 1837 om 11:00 uur te Kanne¹², gedoopt op 5 december 1837 te Kanne (Getuigen: Allexander Hubertus Valentinus Jageneau en Maria Catharina Joanna (De Meuse?))¹³. Allexander Hubertus Franciscus in zijn doopakte. Overleden op 12 maart 1879 te Hoogstraten op 41-jarige leeftijd¹⁴. Hij huwde met BAUSART (Louisa Maria Julia). Vijf kinderen werden geboren te Val-Meer.
4. JAGENEAU, Gabriel Ambroise Hubert, geboren op 9 mei 1839 om 14:00 uur te Kanne¹⁵, gedoopt op 9 mei 1839 te Kanne (Getuigen: Gabriel Ambrosius Nollée en Maria Theresia Kroll (ex) trajectensis/Maastricht)¹⁶. Gabriel Ambrosius Hubertus in zijn doopakte. Overleden op 5 oktober 1839 om 15:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder, 149 dagen oud. “Overleden in zijn ouders woonhuis alhier te Bolder gestaan”¹⁷.

Hieruit blijkt dat het gezin tussen de geboorte en het overlijden van deze zoon verhuisde van Kanne naar Zichen-Zussen-Bolder; tussen 9 mei en 5 oktober 1839. Vader Joannes Andreas die de aangifte deed van dit overlijden werd toen vermeld als “negociant” wonende te Zichen-Zussen-Bolder. Helaas ontbreken de bevolkingsregisters in het Rijksarchief te Hasselt zodat we geen juiste datum van de inschrijving kunnen meedelen.

Te Zichen-Zussen-Bolder werden dan nog zeven kinderen geboren:

5. JAGENEAU, Cornelius Godefridus Hubertus, geboren op 20 mei 1841 om 02:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder¹⁸.
6. JAGENEAU, Maria Hubertina, geboren op 16 juli 1842 om 01:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder¹⁹, overleden op 16 juli 1842 om 02:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder²⁰.

7. JAGENEAU, Maria Barbara Hubertina, geboren op 30 mei 1843 om 11:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder²¹, overleden op 30 mei 1843 om 20:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder²².
8. JAGENEAU, Marie Agathe Wilhelmine Hubertine, geboren op 16 juli 1844 om 17:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder²³. Met schrijffout in haar geboorteakte; tweede voornaam genoteerd als Aatha waarbij de “g” vergeten werd! Overleden op 12 juni 1908 te Mechelen op 63-jarige leeftijd. Gehuwd op 27 juli 1868 te Zichen-Zussen-Bolder met REYNDERS, Maria Karel Hendrik.
9. JAGENEAU, Alexander Josephus Hubertus (Jozef), geboren op 21 januari 1846 om 14:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder²⁴, overleden op 3 april 1918 te Maastricht op 72-jarige leeftijd²⁵.
10. JAGENEAU, Hendricus Wilhelmus Hubertus, geboren op 18 november 1847 om 18:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder²⁶, overleden op 21 november 1847 om 01:00 uur te Zichen-Zussen-Bolder, 3 dagen oud. “Overleden ten zijnen ouders woonhuis alhier te Bolder gestaan”²⁷.
11. JAGENEAU, Lodewijk Karel Hubertus, geboren op 20 mei 1852 om 04:00 uur te Zichen-Zussen Bolder²⁸, overleden op 1 juni 1933 te Hasselt op 81-jarige leeftijd²⁹. Gehuwd op 20 mei 1875 te Hasselt met BAMPS, Maria Alphonsina.

Burgemeester en provincieraadslid

Bij het zoeken naar de kinderen van Joannes Andreas Jageneau en zijn echtgenote vonden we hem vermeld als “negociant” te Kanne en te Zichen-Zussen-Bolder, in 1852 als negociant-burgemeester en in 1886 als rentenier-burgemeester. Welke handel hij precies dreef hebben we niet kunnen ontdekken.

Bij Koninklijk Besluit van 17 november 1848 werd hij benoemd tot burgemeester van Zichen-Zussen-Bolder³⁰. In de burgerlijke stand van Zichen-Zussen-Bolder vinden we hem voor het eerst als burgemeester-ambtenaar van de burgerlijke stand op 4 december 1848 (een geboorteakte) en 9 december 1848 (een overlijdensakte). Hij volgde in die functie burgemeester A. Heijnen op die zijn laatste akte ondertekende op 25 november 1848 (een geboorteakte).

Het laatste spoor van hem vinden we in een geboorteakte op 1 februari 1886. Vanaf 4 maart 1886 werden de geboorteakten ondertekend door schepenen H. Mulkens en vanaf 26 juli 1886 door burgemeester E. Loverix. De eer-

ste overlijdensakte van 1886 dateert van 12 februari en werd eveneens ondertekend door schepenen H. Mulkens. De huwelijksakten van dat jaar ontbreken op de microfilm in het Rijksarchief te Hasselt. Hieruit mogen we wel concluderen dat burgemeester Jageneau op het einde van zijn leven ziek was en niet meer in staat was om zijn functie te vervullen.

Over zijn mandaat als provincieraadslid weten we weinig. Dankzij een tip van ons lid Martien Mondelaers kwamen we in contact met de heer Christophe Heyneman. Die liet mij weten dat hij zich hoofdzakelijk concentreert op een integraal bestand van de burgemeesters van België (1830-) en de parlementsleden uit alle assemblees sinds 1830. "De provincieraadsleden neem ik er in tweede orde bij, voor zover daar reeds publicaties over verschenen zijn. Op basis van de publicatie van Ceysens, *Le conseil provincial du Limbourg 1836-1908*, Hasselt, 1908, 174 p., heb ik een bestand samengesteld. Jageneau was inderdaad provincieraadslid van Limburg voor het kanton Zichen-Zussen-Bolder van 24-06-1872 tot 27-05-1878".

Overlijden en begrafenis

Burgemeester Jageneau overleed op 2 mei 1886 om 06:00 uur te Zichen Zussen Bolder op 75 jarige leeftijd.³¹ Vermelding in de overlijdensakte: "Ridder van het Leopolds-orde". De aangifte van het overlijden gebeurde door zijn zoon Gerard Egide Jageneau, 50 jaar, handelaar en zijn schoonzoon Gerardus Jans, 57 jaar, landbouwer, beiden wonende te Zichen-Zussen- Bolder.

Het nieuws van zijn heengaan werd onder andere kenbaar gemaakt door "*De Onafhankelijke der Provincie Limburg*".³²
– Sterfgeval.

Mijnheer Joannes Andreas Jageneau, weduwnaar van dame Maria Hubertina Isabella Nysten, burgemeester der gemeente Sichen Sussen Bolré, oud provinciaal raadslid, ridder der Leopoldsorde, is den 2den dezer maand, bediend met de HH. Sacramenten, godvruchtig overleden te Bolré, in den ouderdom van 76 jaren. Dit afsterven zal diep gevoeld worden door de noodlijdenden en de behoeftigen der gemeente en der omstreken, die in zijnen persoon steeds troost, raad en ondersteuning vonden. De plechtige lijkdienst, opgevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben in de kerk van Sichen Bolré op 5 mei te 11 uren.

Op 5 mei 1886, de dag van de begrafenis, noteerde de pastoor in het overlijdensregister:

"2 Maii Joannes Andreas Jageneau viduus Maria Isabella Nijsten: "Anno Domini millisimo octingentisimo octogesimo sexto mensis Maii die secunda anno aetatis 76° mortuus est Joannes Andreas Jageneau, viduus Mariae Hubertinae Isabellae Nijsten, sacramentis Poenitentia, Eucharistiae et Extremae Unctionis munitus et die quinta Maii a me infrascripto parochi loci Sichen Bolré sepultus est in coemeterio ecclesiae ejusdem loci. P. Poelmans parochus".³³

Aan het open graf werd een lijkrede uitgesproken door onderwijzer Mensing:³⁴

STERFGEVAL.

Plaatsgebr-k heeft ons belet de onderstaande lijkrede, uitgesproken door M. Mensing, onderwijzer, op het graf van M. JAGENEAU, in ons nummer van verleden Zondag op te nemen.

Mijne Heeren,

Alvorens de aarde het stoffelijk overblijfsel van den achtbaren heer *Jean Jageneau*, Burgemeester dezer gemeente, gaat dekken, is het mij een plicht, in naam der gemeentenaren, eene laatste hulde te brengen aan de veelzijdige verdiensten van den zoo diep betreunden afgestorvene.

Algemeen was de droefheid bij de tijding van zijn overlijden, algemeen is de rouw alhier en bij de ontelbare vrienden van rondom, in dit oogenblik. Er geen wonder! De edele grijsaard, na een leven van vijf en zeventig jaren, doorgebracht als echte christen, vrome jongeling, zorgvuldige huisvader, trouwe echtgenoot, is aan de liefde zijner kinderen, klein-kinderen en verwanten ont-nomen.

De uitmuntende ouderling, die gedurende de lange reeks van ruim acht en dertig jaren als burgemeester of liever als vader aan het hoofd dezer gemeente stond, en door zijn onverdroten ijver en gewetensvollen arbeid zich voor het algemeen welzijn opofferde, ligt hier roerloos vóór ons, getroffen door de onverbidde lijke dood.

Het is zeker niet aan mij, de lange en verdienstvolle bestuurlijke loopbaan van onzen dierbaren Burgemeester te schetsen; gij, meer gevorderden in jaren, gij grijsaards zoudt deze taak beter vervullen en ons allen zeggen, hoe hij als openbaar beambte altoos bezield was met wijze en voorzichtige zorgvuldigheid, altoos gereed voor het goede, voor het welzijn zijner lieve gemeente; gij zoudt ons zeggen dat hij, door zijne veelvuldige kennis, zijne groote ondervinding en onbesproken oprechtheid steeds een zekere gids was voor zijne medebeambten in het bestuur dezer gemeente en voor allen die hem om raad vroegen. Gij hulpeloozen en behoeftigen, zoudt ons zeggen hoe zijn liefdevol hart troost, bescherming en edelmoe-dige hulp en steun schonk.

Gij vrienden van den achtbaren overledene zoudt verklaren hoeveel genoe-gen, hoeveel trouwe verkleefdheid gij vondt in den innigen en vertrouwelyken omgang met uwen thans overleden medevriend.

Als onderwijzer dezer gemeente meen ik ook de tolk te moeten wezen der leerende jeugd, alsook der christens ouders, om te herzeggen al hetgeen de dierbare overledene gedaan heeft voor het onderricht der kinderen oazer gemeente gedurende de moeilijke tijden die wij sinds 1879 doorloopen hebben. Hij beoogde slechts eene zaak, namelijk een onderwijs in verband met de godsdienstige grondstelsels der ouders en der leerlingen.

Ook zal de nagedachtenis van Mijnheer *Jageneau* alhier in zegening blijven. Voor twee jaren, hechte zijne Majesteit. Onze Koning Leopold II het kruis van Ridder der Leopolds-orde op de borst van den verdienstvollen burger en Burgemeester. Het was eene aardse welverdiende hulde.

Hopen wij dat de heugere koning, de God van hierboven, de reine ziel van onzen voorbeeldigen christelijken grijsaard alreeds in zijn eeuwig rijk van rust en vrede moge opgenomen hebben.

Vaarwel dan, heer Burgemeester, vaarwel!

Voetnoten:

- ¹ W.H.Th. Knippenberg, *Haar-souvenirs*, in: *Brabants Heem*, jg. XXXIV, 1982, p. 138-143
- ² Bron: Parochieregister Zichen Zussen Bolder, film 0613317, akte nr. 1883/1 (RAH)
- ³ Bron: BS Kanne, akte z.nr./fol. 7
- ⁴ Bron: PR Kanne, brontekst: Ludovica Frederica Hubertina in haar doopakte.
- ⁵ Bron: genealogie online: <http://www.genealogieonline.nl/stamboom-jan-alexander-stryckers/11672.php> (met vermelding van slechts zes van de elf kinderen van Jageneau x Nysten).
- ⁶ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 10
- ⁷ Bron: huwelijksakte
- ⁸ Bron: BS Kanne, akte z.nr./fol. 13
- ⁹ Bron: PR Kanne, film 0452197 (RAH), brontekst: Gerardus Egidius Hubertus in zijn doopakte.
- ¹⁰ Bron: BS Val-Meer, akte nr. 4
- ¹¹ Bron: huwelijksakte
- ¹² Bron: BS Kanne, akte z.nr./fol. 11
- ¹³ Bron: PR Kanne, film 0452197 (RAH)
- ¹⁴ Bron: Genealogie online
- ¹⁵ Bron: BS Kanne, akte z.nr./fol. 5
- ¹⁶ Bron: PR Kanne, film 0452197 (RAH)
- ¹⁷ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 19
- ¹⁸ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 14
- ¹⁹ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 14
- ²⁰ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 18
- ²¹ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 11
- ²² Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 22
- ²³ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 17
- ²⁴ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 2
- ²⁵ Bron: genealogie online
- ²⁶ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 24
- ²⁷ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 23
- ²⁸ Bron: BS Zichen-Zussen-Bolder, akte nr. 15
- ²⁹ Bron: genealogie online
- ³⁰ Memoriael van administratie der provincie Limburg, XXXIe deel, tweede halfjaar van 1848, p. 670. De heer Christophe Heyneman was zo vriendelijk ons nog mee te delen dat het Koninklijk Besluit van 17 november 1848 verscheen in het Belgisch Staatsblad van 18 november 1848, p. 3416 en dat hij nog zesmaal herbenoemd werd volgens KB van 29-12-1854 in BS 30-12-1854, p. 4370; KB 10-01-1861 in BS 12-01-1861, p. 195; KB 24-01-1867 in BS 25-01-1867, p. 575; KB 31-08-1872 in BS 01-09-1872, p. 2673; KB 13-03-1879 in BS 19-03-1879, p. 935 en KB 30-12-1884, BS 04-01-1885, p. 38.
- ³¹ Bron: BS Zichen Zussen Bolder, akte nr. 9
- ³² *De Onafhankelijke der Provincie Limburg - Nieuws en aankondigingsblad*, jg. 37, nr. 36, woensdag 5 mei 1886 (Eigenaar uitgever: Michel Ceysens, Demerstraat 11, Hasselt).
- ³³ Parochieregister Zichen Zussen Bolder, film 0613317, jaar 1886, akte nr. 7 (RAH)
- ³⁴ *De Onafhankelijke der Provincie Limburg - Nieuws en aankondigingsblad*, jg. 37, nr. 38, woensdag 12 mei 1886.